

מסורת הש"ס

6) ומשנה שנתמיה
והיי"ף חילת ומהלך
7) כ"ק מ: חמשה י ע"ב
8) מניח כ: (ד) ומתלה
9) ויל' לאמר דיה בודקין
10) גמ' ה"א (1) ובלשון
11) (דף כ"ג: ט) ע"ד
12) (דף כ"ג: ט) ע"ד
13) וי"ט חו"ס ימות ע"א
ד"ה ויהי מולין

תורה אור השלם

- 1. הבקר אור והאגשים
שלוח העה המרידום:
בראשית ד: ג
2. וכאור בקר יורח
קשט בקר לא עבות
ממנה ממקור רשא
נטרין: שיטל ב כג ד
3. ויקרא אלהים לאור
יום ולחשך קרא לילה
ויחי ערב ויהי בקר יום
אחד: בראשית א ה
4. הללוה שמש וירח
הללוה כל כוכבי אור:
חברים קמח ג
5. הללוה כל כוכבי
הללוה כל צבאי:
חברים קמח ב
6. לאור יקום רוצח
יקטל עני ואביון ובלילה
יהי כנב: איוב כד יד

גליון הש"ס

גמ' ורי' אורי' לילי' ע"י
היי"ט תומות פ"ח מ"ג:
רש"י ר"ח בבי טוב י"ב
פני חיות הפני
הלש"ם עין יומת לא
ע"א נכ"ש ד"ה ה"א
תיר: ת"ס' ד"ה א"ר
לי"ד ובי' ש"א י"א
א"ב"ה ע"י לקנ"י ע"ב
חוס' ד"ה ואל' כל בק:

הנהגות מור"י
לנדא

6) גמ' נתקן ענין מן
האור: אין זה לא משנה ולא
בריתא (ושי' ג'ל"ח):

מוסף רש"י

לעולם יבנס אדם כבי
טוב רצא כבי טוב:
עוד תת' ורחת יין
כמין ולא ימקן עד
שחשק: ולבקר לא יבנס
לנח' עד שחיר: כי טוב
לישנ' מעלל: האור כי
טוב: לומר טוב הוא ללח'
בו ולבנס בו מפי המיזין
המפיקין: ב"ק: ח' א' גמ'
שלא יסיל נטרות ונקטין
שערי: ושלא יעלילו עני
לעלות מרגל אח' או גנב
(ומת' א')

אור לארבעה עשר פרק ראשון פסחים

ב.

עין משפט
גר מצוה

א א מ"י פ"כ מהלכת
חמץ ומלח הלכ' ג
סמך עשין לו טור ושי'
ח"מ פ"ח מל' ספ"ק ח:

אור לארבעה עשר בודקין את החמץ. פ"ה שלא לעבור עליו
בכל ימאה וכל ימאה וקשה לר"י כיון דלר"ך ציטול כדאמר
גמ' (דף י:): הבודק לר"ך ציטול ומדאורייתא ציטול בעלמא כפי
אמאי הריכוז חממם כדיקא כלל וגראה לר"י דלש"ג דקני ציטול

בעלמא החמירו חממם לבדוק חמץ
ולנערו * שלא יבא לנאלו וכן משמע
לקמן (דף י:): דבעי רבא ככר בשמי
קורה וכו' או דלמא זימנין דנפל
ואמי למיכליה והטעם שהחמירו כאלן
טפי מנשאר איסורי הנאה שלא
הזכירו לנערו משום דחמץ מותר
כל השנה ולא נאסר רק בפסח ולא
דבילי מיניה כדאמר לקמן (דף י:):
ולא דמי לבשר תכלב ערלה וכאלו
הכרס שאיסורס נוהג איסור עולם
ס' וטורי נמי איסוריה שרי לאחריני אי
נמי שאני חמץ שהחמירה בו תורה
לעבור בכל ימאה וכל ימאה החמירו
חממם לבדוק ולנערו אפילו היכא
דציטול משום דילמא אחי למיכליה
וגראה לרש"י'א דלפילו לפי טעם
האחרון ל"ל החמירו חממם בכל
חמץ אפי' בחמץ נוקשה ועל ידי
תערובת אף על גב דליכא כל ימאה
לפרי"ט בריש אלו עוברין (דף מ:).

אמר לילי קא סלקא דעתך דמאן דאמר נגדי
נגדי ממש ומאן דאמר לילי לילי ממש מיתבי
יבבקר אור והאגשים שולחו אלמא אור
יממא הוא מי כתיב האור בקר הבקר אור
כתיב כמאן דאמר צפרא נהר וכדרב יהודה
אמר רב דאמר רב יהודה אמר רב י'לעולם
יבנס אדם כבי טוב ויצא כבי טוב מיתבי
יבאור בקר יורח שמש אלמא אור יממא
הוא מי כתיב אור בקר וכאור בקר כתיב
והכי קאמר וכאור בקר בעולם הזה כעין
זריחת שמש לצדיקים לעולם הבא מיתבי
י'ויקרא אלהים לאור יום אלמא אור יממא
הוא הכי קאמר י'למאיד ובא קראו יום אלא
מעתיא ולחשך קרא לילה למחשך ובא קרא
לילה והא קיימא לן דעד צאת הכוכבים יממא
הוא אלא הכי קאמר קרייה רחמנא לנהורא
ופקדיה אמצותא דיממא וקרייה רחמנא
לחשוכא ופקדיה אמצותא דלילה מיתבי
י'הללוהו כל כוכבי אור אלמא אור אורתא
הוא הכי קאמר הללוהו כל כוכבים המאירים
אלא מעתיא כוכבים המאירים הוא דבעו
שבוחי שאינן מאירין לא בעו שבוחי והא
כתיב הללוהו כל צבאי אלא הא קמ"ל
דאור דכוכבים נמי אור הוא למאי נפקא
מינה לנודר מן האור י' (דרתנן) (ו) הנודר מן האור
אסור באורן של כוכבים מיתבי * לאור יקום
רוצח יקטל עני ואביון ובלילה יהי כנב

אדם לר"ך ליהרר שי"א כבי טוב והא דנקט כניסה תחלה היינו משום
דאורתא דגמרא למינקט הכי כמו מטפס ועולה ומתפס ויורד צפרק
עושין פסין (דף כ"ה). דנקט עליה תחלה וצפ' כמה מדליקין (דף ל:)
בין השמשות כהרף עין זה נכנס וזה יוצא וקשה הא דריש רב יהודה
הא דרשא גופא מקרא אחרינא דלא תלאו צפרק הכונס (דף ט. וס:)
ואומר רש"י'א דלר"י תרי קראי הבקר אור לר"ך לעיר אחרת ואפי'
היכא דליכא למיחש למיזין כגון אחי יוסף דהו י"א והטעם מפני
הפחמים וקרא דלא תלאו איצטרך לעירו ומפני המיזין:
וכאור בקר בעי"ם הוה. פי' ר"ת דהיינו עד מצי היום כדמוכח
צפ' תמיד נשחט (דף נ"ה). דעד ו' שעות נקרא בקר כעין
זה יהיה תחלת זריחת השמש והיינו הנך החמה לצדיקים לעמוד לנח:
והא קיימא לן ער צאת הכוכבים יממא הוא. אומר ר"י דפשיטא ליה לגמרא דעד לאת הכוכבים יממא משום דמפקין בצפ"י דמיניה
(דף כ:): דמעלות השחר יום הוא דכתיב ואנחנו עושים במלאכה מעלות השחר עד לאת הכוכבים ואומר והיה לנו הלילה משמר
והיום במלאכה ומהם נמי מוכח דעד לאת הכוכבים יום הוא ולא קשה מההוא קרא לתנאי דפרק כמה מדליקין (דף ל: ויה). דקאמר
ר' יהודה משחשק החמה כל זמן שפני מורה מאדמיין ואיכא למאן דאמר התם שני חלקי מיל שהוא לפי הנראה שעה גדולה לפני לאת
הכוכבים דאין אנו נקיפין בלאת הכוכבים כדאמר התם לא כוכבים גדולים הנראין ציוס ולא כוכבים קטנים הנראין בלילה אלא ציטול:
י' (בדרתנן) הנודר מן האור. מיהו היכא דלשון בני אדם אינו כלשון המקרא אזינן אחר לשון בני אדם כדאמרין בערכין (ד' י"ט):
גני האומר משקל ידי עלי מדאורייתא קיבורת כולה נגדרים הלך אחר לשון בני אדם דהיינו עד האלילס:

רבינו חננאל
אור לארבעה עשר בודקין
את החמץ לאור הני כו'.
מאי אור רב הונא אמר
נגדי רב יהודה אמר לילי.
אף על גב דאסיקנא דלרבי
הכל אור אורתא הוא,
אמרינן ק"ד דמאן דאמר
נגדי קסבר האי אור צפרא
הוא וטאן דאמר לילי
קסבר לילי הוא. ואותבין
עליה דהכתיב הבקר אור
ואיך תאמר האור לילי
הוא. ומרינן מי כתיב
אור בקר דשמעת מינה
שהאור בקר הוא, הבקר
אור כתיב ופי' הבקר
האור ולא כי תאור הוא
הבקר. מיהיב ובאור בקר
יורח שמש אלמא אור
יממא הוא. ושנינן וכאור
בקר כתיב. כלומר כאור
בקר קודם זריחת שמש
לצדיקים לעמוד לנח הוא
בעין זריחת שמש בעולם
הזה. ומצא זריחת שמש
בעולם הזה כעין אור
בקר קודם זריחת שמש
לצדיקים לעמוד לנח.
ויקרא אלהים לאור יום.
ושנינן למאי ובא קראו
יום. כלומר משיאר היום
ולחיל קראו יום. ואמצותא
למצות שבתין
ביום. כגון ציצית ומילה
וכדצא בתן. חשוכא
ופקדיה אמצותא דנגדי
(שלי"ה) [בלילה] כגון
הקטי חלבים ואבירים].
הללוהו כל כוכבי אור.
פירושו בא הכתוב להודיע
דאפילו וזהו הכוכבים
נקרא אור. ונקא מינה
לנודר. דאמר טר הנודר מן
האור אסור אפילו באורן
של כוכבים.